

Prisjeti se situacije u školi kad si odgovarao/la neki predmet i jednostavno zablokirao/la... Nešto si probao/la reći, ali ništa nije imalo smisla. Razred je umirao od smijeha, učiteljica se mrštila. A što će tek biti kad dođeš doma...? Ili zamisli sat tjelesnog, koji ti baš i nije među pet najomiljenijih predmeta u školi. Kako bi i bio kad treba izvoditi svakakve vratolomije: trčati poput gazele, uspinjati se po čudnoj užadi, skakati u vis, skakati u dalj, baratati loptom kao da si član rukometne reprezentacije... i još se to sve ocjenjuje.

Za više informacija,
savjet ili edukaciju
slobodno nam se obratite:

Udruga "Igra"
Sveti Duh 55, 10000 Zagreb
01/3704-537
udruga.igra@zg.htnet.hr
www.udrugaignra.hr

Autorica teksta: Klaudija Šarkanj, prof.
Lektorica: Maja Vlašić
Ilustratorica: Zrinka Ostović
Dizajn: Bestias

ŠKOLSKI (NE)USPJEH?

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske
Projekt se provodi zahvaljujući darovnicima Programa za inovacije i učenje.

The World Bank

Centar za socijalnu
skrb Zagreb

mppi modifikacija
ponašanja
putem igre
RADIONICE I LETAK

(NE)USPJEŠNI SMO – JESMO LI?
letak za djecu

Ruganje boli

Svakome se od nas u školi događalo da nešto nismo znali ili mogli izvesti, makar smo se trudili to naučiti i uvježbati.

Osim što je ocjena, koja obično slijedi u takvoj situaciji, poprilična katastrofa, još se treba nositi i s razočaranom učiteljicom ili učiteljem, zezanjem prijatelja iz razreda i reakcijom roditelja kad saznaju za "vrhunski učinak". Neki među nama takve situacije doživljavaju vrlo često i nikako da sa školom "dođu na zelenu granu".

Na to, hoćemo li u školi biti uspješni ili neuspješni, utječu naše sposobnosti i poteškoće, naše mišljenje o školi, jesmo li motivirani za učenje, znamo li pravilno učiti, ali i mnoge druge stvari.

Na primjer, neki učenici sve nauče, no kad u školi trebaju odgovarati, jednostavno zablokiraju. Razlog tome je strah od ispitivanja. Ti su učenici osobito osjetljivi na reakcije koje stižu od učitelja ili prijatelja iz razreda. Negativne reakcije dodatno će povećati njihov strah, zbog kojeg će opet zakazati kad budu trebali odgovarati i tako se sve vrti u krug. Neki pak teško čitaju (brkaju im se slova, ne mogu ih povezati i sl.), teško pišu (zamjenjuju slova, rukopis je nečitljiv i sl.), ne znaju kako učiti (samo čitaju, a ne znaju ništa ponoviti), teško se koncentriraju (nakon par minuta rada misli im odlutaju ili ništa ne mogu pamtit jer osjećaju nemir). Sve je to dosta složeno pa nije ni čudno što neki jednostavno ne uspijevaju. Ne zato što su glupi, nego samo zato jer ne možemo svi biti jednako uspješni u svim stvarima.

Ponekad se čini kao da jedva čekamo da netko nešto krivo napravi kako bismo se mogli malo zabaviti na njegov račun. Sigurno ti se dogodilo da se netko rugao tvom ponašanju, izjavi, odjeći, torbi koju носиš, glazbi koju slušaš. I nije bilo ugodno, zar ne?

Učenici koji svakodnevno u školi doživljavaju ismijavanje i odbacivanje jako su nesretni, ponekad agresivni, teško se koncentriraju na nastavi, s vremenom i sami za sebe počinju misliti da su loši i nesposobni, neki čak izbjegavaju školu, a mogu se i razboljeti.

No važno je zapamtiti da školske ocjene nisu mjerilo nečije vrijednosti. Ti isti učenici su dobri prijatelji, sportaši, organizatori, muzičari, slikari, zabavljači. Naše osobine su te koje nas čine vrijednima.

Natjecanje ili suradnja?

Situacija u kojoj se ocjenjuje znanje obično uključuje uspoređivanje s drugima, natjecanje tko će biti bolji. To je prirodno i potiče nas da se više trudimo. Međutim, ako se sve aktivnosti u školi svedu na natjecanje i svatko od nas misli samo na to kako će biti bolji od drugih, škola gubi jednu vrlo važnu ulogu.

Naime, osim za stjecanje znanja, škola služi i za izgradnju prijateljstva, druženje, učenje socijalnih vještina, tolerancije i brige za druge.

Sve to važno je za naš budući život jednako ili čak više od matematičkih jednadžbi, povijesnih činjenica, padeža i sl.

Dakle, kad god imaš priliku, pomoz prijatelju iz razreda, objasni mu nešto što ne razumije. To je idealna prilika da ponoviš gradivo i da nekome olakšaš život. Jednako tako, potraži pomoć kad ti zatreba (bilo od učitelja ili prijatelja). Važno je sjetiti se da svatko ima nešto u čemu je dobar, ali i nešto što mu baš ne ide kao od šale. Pomaganjem i dijeljenjem s drugima nećemo izgubiti svoje znanje, već ćemo postati bolje i bogatije osobe.

Kako biti uspješniji u školi?

Mnoge poznate osobe iz povijesti (znanstvenici, književnici, političari, umjetnici i sl.) nisu baš briljirali u školi. A smatramo ih genijima i divimo im se. Na primjer, poznato je da veliki svjetski znanstvenik Albert Einstein nije baš znao matematiku. Isaac Newton, Leonardo da Vinci, Winston Churchill, John F. Kennedy, Pablo Picasso, Walt Disney, Ernest Hemingway, John Lennon i mnogi drugi imali su disleksiju (poteškoće u čitanju). Oni pokazuju da *trudom i zalaganjem možemo prevladati vlastite teškoće i ograničenja i biti uspješni u životu.*

Utješno je što dosta školskih problema ipak ima veze s time znamo li pravilno učiti. Već malim promjenama u vlastitom pristupu i uvježbavanjem nekih strategija učenja možemo poboljšati svoj uspjeh. Učenje ne mora biti suhoparno i dosadno (iako činjenice koje trebamo zapamtiti to često jesu). Zamisli da si ti mali znanstvenik i da je učenje tvoj eksperiment, igray se, koristi razna pomagala, isprobavaj što kod tebe pali i razvijaj svoj vlastiti stil i tehnike.

Za početak, evo nekoliko smjernica koje mogu pomoći:

- * Planiraj svoje vrijeme. Ne ostavljaj zadatke za zadnji čas, ono što imaš rasporedi na manje cjeline i napravi dnevni, tjedni i mjesečni raspored; možeš zamoliti i roditelje za pomoć; ako dobro planiraš vrijeme, stići ćeš napraviti sve što potrebno za školu, a ostat će ti dovoljno vremena za igru i druženje. Plana se naravno treba i pridržavati!
- * Važno je prije učenja biti odmoran i sit – ako smo gladni ili nam se spava, teško ćemo se koncentrirati na učenje. Dakle, brini o svom tijelu (zdravlju)!
- * Dobro je imati stalno mjesto za učenje (ukoliko je to moguće) bez puno ometajućih stvari (mobitela, televizora, igrice i sl.) jer će ti s vremenom već i samo mjesto pomoći da se lakše koncentriraš.
- * Tijekom učenja treba raditi pauze – najbolji odmor od psihičkog napora je fizička aktivnost (korisnije je prošetati ili odigrati partiju nogometa, nego sjesti za računalo ili pred televizor).
- * Kad učiš nove sadržaje, probaj se prisjetiti jesi li to već negdje sreo/srela; također je važno ono što učiš povezati sa svakodnevnim životom i svojim iskustvom (Gdje sam to vidio? Čemu to služi?).

- * Pri učenju koristi sva pomagala koja ti padaju na pamet (piši, crtaj, modeliraj, govori naglas, glumi...).
- * Gradivo treba puno puta ponavljati kako se ne bi zaboravilo; u fazi ponavljanja dobro funkcionira i rad u grupi (osim što se dobro zezamo i jedni druge potičemo, možda od drugih čujemo nešto važno što nam je promaknulo).
- * Ne zaboravi se nagraditi kad nešto dobro napraviš!

I za kraj... Ako tebi ili nekom od tvojih prijatelja nešto u školi teško ide ili često doživljavate neuspjeh, nemojte se olako predati – potražite pomoć!

Svakako razgovarajte sa svojim učiteljima, školskim pedagogom i roditeljima o tome što vas muči. Možda je rješenje vrlo jednostavno i blizu te ga, uz malu pomoć, samo treba dohvatiti.

LITERATURA:

- * Kljajić, Ivana: *Kako poboljšati razumijevanje, dogovaranje i suradnju djece s teškoćama u učenju*, Metodički ogleđi, 13(2006)2
- * Prvičić, Iva (2005): *Za školski (ne)uspjeh ima lijeka*, www.vasezdravlje.com
- * Rijavec, Majda i Miljković, Dubravka (2004): *Vodič za preživljavanje u školi*, IEP, Zagreb